

Despre figurile de stil

1 ALEGORIE

Alcatuita dintr-o insiruire de metafore, personificari, comparatii, formand o imagine unitara prin care poetul sugereaza notiuni abstracte, prin intermediul faptelor si al lucrurilor concrete.

Exemplu: "Sa le spui curat / Ca m-am insurat / C-o mandra craiasa / A lumii mireasa." (Miorita)

2. ALITERATIE

Repetarea unui sunet sau a unui grup de sunete, de obicei din radacina cuvintelor, cu efect eufonic, imitativ, expresiv (onomatopeic).

Exemplu: "Vajaind ca vijelia si ca plesnetul de ploaie... Urla campul si de tro pot si de strigat de bataie." (Minai Eminescu)

3. ANACOLUT

Constructie gramaticala eronata constand in lipsa de legatura intre inceputul si sfarsitul unei idei sau in intreruperea constructiei sintactice incepute si continuarea frazei cu alta constructie, in operele literare, anacolutul este folosit adesea ca mijloc de caracterizare a unor personaje.

Exemplu: "Eu, dom' judecator, reclam, pardon, onoarea mea, care m-a-njurat, si clondirul cu trei chile mastica prima, care venisem tomn' atunci cu birja (...)" (I. L. Caragiale)

4. ANAFORA

Repetarea unui cuvânt sau a mai multor cuvinte, versuri, propozitii, fraze. In poezia populara procedeul este frec vent contribuind la sublinie-rea ideii poetice, la realizarea unor simetrii.

"Doina zic, doina suspin, Tot cu doina ma mai tin, Doina zic, doina soptesc, Tot cu doina vietuiesc." (Doina)

"Trebuie sa mergem inainte) Trebuie ca prin cultura sa ridicam pe taranul roman". (M. Kogalniceanu)

5.ANTIFRAZA

Folosirea unui cuvânt sau a unei expresii cu sens ironic, contrar adevaratului sens. Reprezinta o forma atenuata a ironiei.

Exemplu: "Tipatescu (care a tot batut din calcai cu impacienta, coboara incet, rar si cu dintii stransi) - Iubite si stimabile Catavencu, nu inteleg I pentru ce intre doi ! barbati, cu oarecare J pretentie de seriozi-i tate, sa mai incapa ! astfel de mestesuguri I si raf i nari i de ma I niere..." (I. L. Caragiale)

6.ANTITEZA

Opozitia dintre doua cuvinte, fapte, personaje, idei, situatii, menite sa se reliefeze reciproc.

Exemplu: Ea un inger ce se roaga / El un demon ce viseaza; / Ea o inima de aur. / El un suflet apostat".

(M. Eminescu)

7. ANTONOMAZA

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Inlocuieste un nume propriu de persoana cu unul comun (tratata ca nume propriu) sau un nume comun cu unul propriu (tratata ca nume comun).

Exemplu: "Bardul de la Mircesti" in loc de "AJecsandri" "un Mecena" in loc de "un protector al artelor"

8. APOCOPA

Suprimarea unui sunet vocalic sau a unei intregi silabe, fara sa se schimbe sensul cuvantului.

Exemplu: "...zidul se suia si o cuprindea Pan' la gleznisoare, Pan' la pulpisoare, Pan' ia costisoare
Dar ea vai de ea, Tot mereu plangea..." (Monastir ea Argesului)

9. APOSTROFA

Folosita in retorica si in creatia literara prin care oratorul sau autorul isi intrerupe firul expunerii, pentru ca, stapanit de un sentiment puternic, sa se adreseze unor fiinte sau lucruri personificate, cu o intrebare, cu o exclamatie ori cu o afirmatie sententioasa.

10. ASINDETON

Suprimarea conjunctiilor copulative dintre partile de propozitie sau dintre propozitiile unei fraze; asigura rapiditate, vioiciune, ritm precipitat.

Exemplu: "Tropota copitele, Pulberea o scurma, Turcii-si pierd saritele Alungati din urma". (st. O. Iosif) "Cand, in cursul lectiei, se deda unei limpeziri sintactice, se lasa transportat de un mod foarte aparte de a intinde cuvantul, de a-l silabisi, de a-l ritma." (Lucian Blaga,)

11. COMPARATIE

Alaturarea a doi termeni, cu scopul de a li se releva trasaturile. Notele asemanatoare trebuie sa fie surprinzatoare, ca sa asigure noutatea si puterea sugestiva a comparatiei.

Atat de frageda te-asameni

Cu floarea alba de cires". (M. Eminescu)

12. CONVERSIE

Inversarea termenilor intr-o propozitie sau fraza, fara modificarea intelesului acestora.

"Femeie intre stele si stea intre femei" (M. Eminescu)

"Un cer de stele dedesubt, Deasupra cer de stele;

si din repaos m-am nascut Mi-e sete de repaos" (M. Eminescu)

13. CORESPONDENTÄ,

Legatura, raport intre lucruri, fenomene, senzatii - concordanta, armonie, analogii. Poetii simbolisti folosesc mult corespondentele.

"A negru, E alb, I rosu, U verde, O de azur." (Arthur Rimbaud)

"Alb A; E gri; I rosu, un cer in asfintire, / Albastru O, imensul in lacuri oglindit, / U mugetul furtunii si al crimei colt vadit / Alcovul criptei negre, lugubra prohibire..." (M. Demetriade)

14. ELIPSA

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Scurtarea exprimării, prin suprimarea unui termen care a fost folosit puțin mai înainte. Procedeu uzual în limba vorbită și scrisă.

Exemplu: Trahanache: "- Ce sinteți d-voastră, mă rog? (sunteți) Vagabonzi? Nu! (sunteți) Zavrăgii? Nu!.. (sunteți) Cauzași?"

15. ENUMERATIE

insiruirea unor termeni de același fel, care conduce la amplificarea ideii exprimate.

Exemplu: "Oh! pădure tânără!... Unde sunt moșii voștri? Presarați... la Orbie, la Chilia, la Baia, la Lipnic, la Soci, pe Teliajen, la Racova, la Războieni". (B. st. Delavrancea).

"Prin foc, prin spăngi, prin glont, prin fum, Prin mii de baionete." (V. Alecsandri)

16. EPIFONEMA

Exclamație sententioasă care încheie un discurs, o judecată, o narațiune. Se deosebește de sentința prin faptul că ea poate fi folosită izolat, iar epifonema numai la sfârșitul unui context.

Exemplu: Rosteste lin, în clipe cadentate, ""Nu-nvie morții, e-n zădar, copile"" (M. Eminescu)

17. EPITET

Determinarea unui substantiv sau verb printr-un adjectiv, adverb etc. menit să exprime acele însușiri ale obiectului care infatisează imaginea lui, așa cum se reflectă în simțirea și fantezia scriitorului.

Exemplu: "Din dalb iatac de foisor / Iesi Zamfira-n mers istet, / Frumoasa ca un gând răzlet / Cu trupul-nalt, cu parul cret, / Cu pas ușor". (G. Cosbuc)

18. EUFEMISM

Potentarea prin perifrază sau substituție a unei expresii cu sens dur, jignitor sau obscen. Se aseamăna cu ironia.

19. GRADATIE

Trecerea treptată, crescândă sau descrescândă, de la o idee la alta și prin care se urmărește scoaterea în evidență a ideii sau nuanțarea exprimării.

20. HIPERBOLA

Exagerarea, mărirea sau micșorarea trăsăturilor unei ființe, ale unui lucru, fenomen sau eveniment, pentru a-i impresiona pe cititori.

21. IMPRECATIE

Se exprimă, sub formă de blestem, dorința pedepsirii unei persoane.

22. INTEROGATIE RETORICĂ, (POETICĂ,)

Adresarea unei întrebări (sau o serie de întrebări) ai cărei răspuns nu se așteaptă.

Exemplu: Căci, întreb, la ce-am începe să-nțercăm în lupta dreaptă/A țurna în forma nouă limba

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

veche si-nteleapta"
(M. Eminescu)

23. INVECTIVĂ,

Exprimare violenta, apostrofa necrutatoare la adresa unei persoane etc.

Exemplu: Prea v-ati aratat arama, sfasiind aceasta tara, Prea tacurati neamul nos" tru de rusine si ocară, Prea v-ati batut joc de limba, de strabuni si obicei,
Ca sa nu s-arate-odata ce sunteti - niste misei". (M. Eminescu)

24. INVOCATIE RETORICĂ,

Adresarea catre un personaj absent sau imaginar. Invocarea muzei (Homer, Vergiliu, I.Budai-Deleanu).

Exemplu: "Cum nu vii tu, Tepes doamne, ca punand mana pe ei,
Sa-i imparti in doua cete: in smintiti si in misei".
(M. Eminescu)

25. METAFORA

Trecerea de la sensul obisnuit al unui cuvint la alt sens, prin intermediul unei comparatii subintelese.

Exemplu:

"si cum sub bolta lui aprinsa, in smalt de fulgere albastre, incheaga-si glasul de arama: Cantarea patimirii noastre." (O. Goga)

"Noapte intreaga, Dantuiesc stele in iarba." (L. Blaga)

26. VERS sau STIH

"insa tu imi vei raspunde ca e bine ca in lume/ Prin frumoasa stihuire sa patrunda al meu nume..."
(M. Eminescu)

Unitate prozodica formata dintr-unul sau mai multe cuvinte potrivit unor reguli de rima, ritm, masura; un rand dintr-o poezie.

- Versul poate fi:-

a - Metric - bazat pe canti -tatea silabelor, ca in poezia greaca si latina;

b - Ritmic, de accent, ca in poezia romana, germana;

c - Silabic - dupa numarul silabelor, ca in poezia franceza.

Pe langa versul clasic, in literatura se mai pot identifica: versul alb, care nu are rima; versul liber, a carui masura variaza in cuprinsul aceleiasi poezii.

27. EMISTIH

Una din cele doua jumatati ale unui vers, separate prin cezura.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Exemplu: "Ale turnurilor umbre/-peste unde stau culcate"
(Gr. Alexandrescu)

28. CEZURA

Pauza folosita de obicei la mijlocul unui vers mai lung.

Exemplu: "Sara pe deal/buciumul suna cu jale."

(M. Eminescu)

29. HEXAMETRU

Vers alcatuit din sase unitati metrice, dactili sau spondei.

30. ENDECASILAB

Vers alcatuit din unsprezece silabe cu ritm iambic.

31. STROFĂ,

Grupare de versuri (in numar variabil), in general despartita prin spatiu grafic de alte unitati de acelasi fel.

32. REFREN

Cuvant, vers sau grupare de versuri repetate dupa fiecare strofa, spre a intari o anumita idee sau un anumit efect artistic.